

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5
Telefon interurban 115

Cena inseratom: cela
stran Din 1400.—, pol stra-
ni Din 700.—, četrt strani
Din 350.—. Mali oglasi be-
seda Din 1.—, stalnim popust

Iz slepe pokorščine do Radiča.

Nekdanja slovenska samostojna kmetijska stranka se je popolnoma vdala Radičevi komandi. Pucelj je zlezal v Radičevo hrvatsko torbo, v kateri je cel izginil do zadnje konice svojega nosa. Tudi samostalna demokratska stranka se brezpogojno pokori Radičevemu vrhovnemu poveljstvu. Tako hočeta obe dve slovenski liberalni stranki: samostojna kmetijska in samostalna demokratska stranka, Slovenijo popolnoma izdati na milost in nemilost hrvatski politiki Stjepana Radiča.

Kakšna je ta politika, o tem so si na jasnem vsi pametni ljudje na Hrvatskem. Radič je največja nesreča za hrvatski narod. Ta človek je omaževal kulturni sloves hrvatskega naroda s svojim neprestanim nedosežno surovim in nesramnim zmerjanjem in psovanjem. Mož predolgega jezika je brez vsake sposobnosti za delo. Nikdar ni ničesar storil za gospodarsko dobrobit in duševni napredek hrvatskega ljudstva. Za takšno delo je dovršeno nesposoben. Ker nima nobenih koristnih del za hrvatsko ljudstvo, zato ga pita s praznimi besedami. Dobrika se mu na vsa usta ter pri tem zabavlja čez pokvarjeno gospodo, med katero pa sam spada, in kateri je vrhovni voditelj.

Z razbijanjem in kričanjem onemogočujejo delo v parlamentu.

Pod vrhovno komando takšnega človeka delajo slovenski Žerjavovci in Puceljenci politiko po Radičevem načinu: politiko kričanja, zmerjanja in razbijanja. V četrtek, zadnjega maja, so začeli: to je bil v beogradskem parlamentu njihov dan. Kričali so, tulili, razbijali in treskali s klopnimi pokrovi, kakor da bi bili zdivjali. Obnašali so se tako, da bi pri bodočih volitvah mogli s najboljšimi priporočili kandidirati za čuluka frski parlament. Vsi poslanci iz Srbije so izjavili, da kaj takega nikdar ni bilo v srbijanskem parlamentu. Morali so priti kulturni zastopniki iz Hrvatske in Slovenije ter prirediti prizore, nad katerimi se zgražajo vsi srbijanski krogi, zlasti še srbsko kmetijsko ljudstvo.

Razbijajočim in divje kričečim Radičevskim hrvatskim poslancem, katerim je v Radičevi odsotnosti komandiral drugi vrhovni poveljnik Svetožar Pribičević, so vztrajno ter

pridno pomagali slovenski samostojneži in demokrati. Niso hoteli zaostati za hrvatskimi seljaškimi poslanci, da se ne bi zamerili svojemu visokemu komandantu Radiču. Pucelj je s svojo roko treskal po klopi, da je kar odmevalo. Njegov »dobri prijatelj« Urek iz Posavja, ki navadno pride v parlament iz gotovih razlogov samo okoli prvega vsakega mesca, je zasluženost svoje poslaniške plače hotel dokazati z orjaškim udarjanjem po klopi. Dr. Žerjav, ki je bolj nežnega zdravja, ni mogel tolike sile postaviti v boj s poslaniško svojo klopjo kakor Pucelj in Urek, zato je udarjal svojim močem primerno. Več moči je mogel v to borbo s klopjo vložiti sokolski poslanec g. Pivko.

Slovensko ljudstvo naj sodi, ali je surovo kričanje, razgrajanje in razbijanje delo za ljudstvo, njegove pravice in njegov gospodarski napredek. Slovensko ljudstvo bo to sodbo, katero je že storilo, slovesno in javno izreklo pri prihodnjih volitvah, pri katerih bo tem političnim razgrajanjem in razbijanjem zaprlo vrata v parlament.

Hujskajo na vojno z Italijo.

Slovenskim in hrvatskim Radičevcem pod Radič-Pribičevićevim vodstvom je politična strast in pohlep po ministrskih sedežih tako za meglila razum in razburila živce, da bi v svoji slepi strasti tvegali vse, tudi vojno z Italijo. Zato grdo in brezvestno izrabljajo manifestacije mladine proti Italiji, ki so nastale vsled fašistovskega izzivanja. Mladini dajejo ne samo potuho, marveč jo naravnost pozivajo na nepremišljene nastope, ki morajo naši državi samo škoditi. Znano je, da fašistovska Italija samo čaka prilike, da bi mogla udariti po naši državi, ako ne takoj z vojno, pa na mednarodnem političnem bojišču. Tožila nas je pri vseh velesilah na svetu radi Nettunskih pogodb, ki jih je leta 1925 sklenila z Italijo Pašič-Pribičevićeva vlada, podpisala Pašič-Radičeva vlada, ki jih pa doslej naš parlament še ni potrdil. Jugoslavija ne drži besede, njej ni nič verovati: tako je Italija povsod v Evropi, zlasti v Parizu in Londonu, agitirala proti nam. Sedaj pa, ko je treba omenjene pogodbe potrditi v parlamentu, sta začela proti njim divjati Pribičević in Ra-

dič: Pribičević, pod kojega ministrovanjem so bile te pogodbe sklenjene, Radič, kojega ministri so te pogodbe podpisali. Sedaj pa divjajo in hujskajo, zapaljujejo ljudske strasti ter pošiljajo ne samo nacionalistično mladino, marveč tudi komuniste na ulico z glasnim krikom: »Vojna z Italijo!«

Radičevska politika pod vodstvom Radiča in Pribičevića je tako brezvestna in tako protiljudska, da se ne more dovolj obsoditi. Radičevska gospoda, slovenska in hrvatska, se igra z življenjem ljudstva. Ta gospoda bo lepo doma ostala, slovenski in hrvatski kmet in delavec pa naj neseta svojo kožo na bojišče, naj v strelskih jarkih gladujeta in zmrzujeta, prelivata kri in dajeta življenje za politiko pokvarjene Radičevske gospode. Ni je bolj nesrečne in pogubonosne politike za slovensko ljudstvo, kakor je politika Radičevih političnih hlapcev.

»Haha, zdaj ga bomo pa tožili«, se je režal na vasi neki radičevcec proti našim možem. »Korošca bomo tožili! Zdaj pa vas bo konec!«

In ljudje, ki niso vedeli, zakaj gre, so res obstali pod vplivom, da je naš voditelj dr. Korošec na zatožni klopi. Pa je kar tam na vasi povzel besedo naš znanec-gospodar in mu je odgovoril:

»Veš ti, kako je bilo, ko si mene tožil? Ti sam si bil obsojen! In tako se bo zgodilo tudi v tem slučaju. Radič in Pribičević, ki tožita dr. Korošca, bosta konečno sama obsojena!«

»Pa zakaj gre? Razloži, razloži«, so vpraševali kmetje.

»Dobro«, je dejal gospodar, »prav na kratko se pomenimo in tako, kakor gre vsa stvar pred sodiščem.

Kdo toži? Tožita Radič in Pribičević.

Koga tožita? Tožita dr. Korošca, našega voditelja.

Kaj je zagrešil? Dr. Korošec je pre povedal krvave demonstracije, on je prepovedal agitacijo med nerazsodno mladino, ki je šla potem na cesto in vpila: Vojsko hočemo!

Ali se to sploh da tožiti? Tožiti se da vse! Obdolžiti se da vse. Krivdo dokazati, to je pa nekaj drugega. Naša vlada sama je izdala zakon o ministrski odgovornosti. Kdor je minister, naj tudi odgovarja za svoja de-

la, naj jih pred zastopniki naroda zagovarja, ti bodo pa potem spoznali, ali je kriv, ali ni kriv. Naša vlada sama, pravim, ki je tak zakon vpejlala, se ga bo tudi držala, in se ga ne boji. Najmanj pa dr. Korošec, in najmanj za to svoje delo, ko je z močno roko ustavil hujskanje na vojsko. Tedaj bi pač bil dr. Korošec kriv, če bi mirno pripustil, da se hujska na vojsko, da se pobijajo ljudje med seboj in da nemoteno napadajo s kamenjem policijo in orožništvo, ko hoče napraviti red, da se razbija tuje imetje itd.

Kdo zagovarja dr. Korošca? On ni najel nobenih advokatov, branil se bo sam, saj ve, da je obtožba le ena v dolgi vrsti različnih radičevskih in demokratskih lopovščin. Ali vkljub temu zagovarjajo njegov odločen na stop vsi trezno misleči krogi doma in na tujem. Vsi domači veliki listi, ki niso ravno plačani od Radiča ali Pribičeviča, povdarjajo, da je sreča za našo državo, da ima v tem tako perečem trenutku vodstvo vse notranje politike dr. Korošec v rokah. Iz drugih držav pa prejema dr. Korošec priznanje, da je znal v usodnem trenutku vojne hujskače, demokratske in radičevske kričače ukrotiti. Kajti če bi se to ne zgodilo, danes bi morda že bil jok po vsej Sloveniji, ker sam Mussolini je te dni dejal, da bi nastopilo »odkrito sovrašтво« — med nami in Italijo, to je vojna! To vedo po vsej Evropi. In ker vsa Evropa hoče mir, zato tudi vsa Evropa danes gleda na našega voditelja kot na moža, ki je s svojim odločnim nastopom preprečil zlo nove vojne, ki si je hotela ravno Slovenijo izbrati kot bojno polje!

Ali bo obsojen!

Obsojen? Kdo pa je sodnik v tej zadevi? Narod sam! V tej zadevi pa še posebno slovenski narod, katerega zastopa dr. Korošec v vladi. Slovenski narod v veliki večini ga sodi že dolgo vrsto let in ga ne obsodi, ampak mu zaupa vodstvo svoje usode. Mi vemo, da naš je dr. Korošec tako srečno izpeljal iz svetovne vojne, da nismo prišli v kako državo kot premagani, ampak kot svobodni člani nove narodne države, da je po nje govi zaslugi ime Slovencev prvokrat v naslovu svobodne države. Mi vemo, da je ravno on tisti, ki je s svojo železno voljo privedel državno politiko na tisto pot, da bomo Slovenci v Sloveniji samostojni gospodarji, mi vemo, da danes vso državo vodi k redu in pravici, zato ga slovenski narod ne obsoja, zato ga slovenski narod slavi, mu je hvaležen za njegovo delo, mu je zvest!

»Tako je«, so pritrjevali možje in radičevci je prav storil, da jo je hitro popihal okrog vogla, ker so se že ozirali po njem.

»Možje«, je nadaljeval gospodar, »tega se pa moramo danes zavedati, da hočeta Radič in Pribičevič, da sodimo! Dobro, pa sodimo! Naša sodba se glasi: Radičevsko-demokratsko politiko obsodimo v naših krajih — na smrt! Z radičevskim »Kmetijskim

listom« in z demokratsko »Domovino« v peč! Z radičevskim in demokratskim agentom — nobenega posla! Kdor bi delal med nami za to vojnohujskaško politiko, ga bomo javno razkrinkali in mu pokazali, da se ne bo senčil in košatil od truda naših rok, pa naj bo to trgovec ali gostilničar ali kdorkoli! Od uradnikov in državnih nastavljenecv zahtevamo, da opuste to izdajalsko politiko! Kajti naj se zavedajo, da kdor danes pljuje na dr. Korošca, ko istočasno je kruh, ki mu ga on daje v našem imenu, tega kruha ni vreden!«

In znova so mu pritrjili vsi navzoči. Pa tudi storili so tako! Ta dan ni šel niti eden k radičevskemu gostilničarju, ki je to nedeljo sam jedel radičevski golaž. Zastonj je liberalni trgovec klical ženke na lepe židane rute. Niso šle, ker so videle, da je on prodajal liberalne časopise, ki tako hujskajo zoper dr. Korošca in zagovarjajo vojne hujskače.

Možje so se zbrali v prostorih svojega somišljenika in tam so pretehtali vse okolice, kje bi bil še kak nasproten list, zagovornik vojnih hujskačev, da ga pošljejo — v ogenj, na njegovo mesto pa postavijo stražarja miru in naš list »Slovenskega Gospodarja«.

V NAŠI DRŽAVI.

Razbijanje v narodni skupščini. Kričanje opozicijskih listov so prenesli Radičevi in Pribičevičevi pristaši tudi v narodno skupščino, kjer hočejo vsako delo preprečiti. Kričanja in razburjanja je bilo toliko, da se seja ni mogla vršiti in je večina sklenila, da se osem najhujših kričačev izključi od treh sej. To je seveda opozicijo še bolj razkačilo in kaznovani so izjavili, da se udajo le samo sili in ne gredo iz skupščine.

Uperne poslance so znosili iz nar. skupščine! Vseh deset let obstoja na še države še ni bilo slučaja, da bi morala skupščinska straža posredovati. Zgodilo pa se je preteklo soboto. Oni izključeni poslanci niso hoteli iz narodne skupščine, kakor je bil sklep večine. Uprli so se zakonu, ker sklep večine narodne skupščine je zakon. Zato je predsednik skupščine dr. Perič pozval stražo, ki je izključene pozvala, da naj odidejo. Ker pa niso hoteli, jih je straža pograbila in — odnesla iz dvorane. Ali so jih kričači pri tem dobili tudi — s pendrekom, ne povedo!

Nov poslovnik za narodno skupščino. Ker opozicija namenoma izrablja sedanji poslovnik in ovira delo, je večina sklenila, da se poslovnik izpremeni tako, da bo že vnaprej prečil tako surovinsko obnašanje, kakor ga imajo poslanci sedanje opozicije.

Radikalna stranka enotna! Nasprotniki sedanje vlade so zelo upali,

da se bo posrečilo razcepiti radikalno stranko. Toliko časa so podpihovali, da so nezadovoljneži res iznesli neke pritožbe v javnost. Vukičevič se ni ustrašil. Stopil je pred klub. Tamu je dal zaupnico, le eden sam je glasoval proti. Kaj pa to pomeni pri sto poslancih, lahko vsak sam izračuna!

Vladine stranke so složne. Ker se ni posrečilo, radikalov samih razdvoji, so začeli sedaj po opozicijskih listih pisariti, da se na tihem borita med seboj Vukičevič in Marinkovič. Dejstvo pa je, da so sedanje vladne stranke složne in pojdejo preko vse opozicije dalje, da izvršijo delo.

Jesenske počitnice v šolah na kmetih. SLS je dosegla, da se je izpolnila želja naših kmetijskih slojev, da bodo na ljudskih šolah že prihodnje jesen počitnice in se šola začne še le dne 1. oktobra.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Velesile za Jugoslavijo. Poročila iz Londona pravijo, da so novo posojilo Jugoslaviji prevzele Anglija, Francija, Amerika in na pritisk teh treh držav — tudi Italija. Prve tri države so hotele na ta način Italijo prisiliti k miru, da ne bo sama uničevala svojega dela, svojega premoženja. Poleg tega posojila pa se vse štiri države zavežejo, da ščitijo sedanji obseg naše države, kar je zopet dobro, da bo potem mir v Dalmaciji in na madžarski meji.

Čehi z Jugoslavijo. Češka se vedno bolj navezuje na Jugoslavijo. Sedaj se vrše pogajanja za odpravo potnih listov med Jugoslavijo in Češko.

Sporazum z Grško. Naš poslanik v Atenah, v glavnem mestu Grške, je začel z grškim zunanjim ministrom pogajanja za popolen sporazum. Grška ima namreč težke notranjepolitične boje, zato si želi miru s sosedi.

Revolucijska zarota na Portugalskem. Policija v Lisabonu je odkrila revolucijsko zaroto, ki je bila že precej pripravljena. Zarotnike, do 3000, so pozaprl.

Gredo naši v Nemčiji v vlado? Naših somišljenikov je v Nemčiji na milijone. Njihova stranka se naziva centrum, to je: središče. Ni pa še odločeno, ali pridejo v vlado ali ne.

Kdo bo predsednik Združenih držav Severne Amerike? Vsakokratni predsednik Združenih držav Severne Amerike je pravzaprav žrtev, ki jo dotični vzame nase za svojo stranko in si po preteku poslovne dobe želi miru. Dosedanji predsednik Coolidge je ponovno odklonil izvolitev.

Madžarska od Društva narodov — kregana zaradi onega škandala, ko je vozila orožje pod tujim imenom iz Italije.

Na Kitajskem konec vojske. Vodja severne armade Čang-so-lin je bil v vlakcu napaden in smrtno ranjen. Južna armada si je osvojila glavno mesto Peking.